

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2026. május

AKTUÁLIS

Visszaszorulóban a görög isten névrokona – a kis apollólepke

A kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*) a pillangófélék családjába tartozó, impozáns megjelenésű, nagy termetű lepke. Szárnya krétafehér, melyet fekete foltok díszítenek, és a szárny szélei gyakran áttetszőek. A hímek potrohát dús szőrzet fedi, a nőstényeké csupasz.

A faj *Parnassius* nemzetségeve a görögországi Parnassosz-hegyre utal, amely a mitológia szerint a művészetek és a nap istenének, Apollónak a lakhelye volt. Carl von Linné, a modern rendszertan atyja adta a lepkének a nevet; a tudósról köztudott, hogy előszeretettel kölcsönzött neveket görög istenektől és mitológiai alakoktól a látványosabb lepkefajok számára.

Hazánkban elsősorban domb- és hegyvidéken fordul elő; az Alföldön ritka, reliktum jelleggel a nagyobb folyók mentén élnek kisebb állományai. Élőhelyei az üde lomboserdők, liget- és láperdők. Életmódja szorosan kötődik a keltikéfajokhoz (*Corydalis* spp.), különösen az odvas keltikéhez. A nőstény a petéit e növények elszáradt részeihez közel rakja le, majd a peték ott telelnek át. Tavasszal a kikelő hernyóknak rendkívül gyorsan kell fejlődniük, mivel tápnövényük rövid életű; a hernyók rejtőzködve, éjszaka táplálkoznak. A kifejlett imágók április elejétől június végéig repülnek.

Napjainkra a faj egész Európában visszaszorulóban van, és veszélyeztetetté vált. Fennmaradásához speciális, mozaikos élőhelyekre van szüksége: elengedhetetlen a hűvös mikroklíma, a hernyók számára a keltike, a repülési időszakban pedig a nektárnövényekben gazdag, nyílt gyepek jelenléte. A nektárforrások hiánya vagy a rétek beerdősülése könnyen helyi kihaláshoz vezethet.

A kis apollólepke védelme érdekében kulcsfontosságú a már meglévő, változatos élőhelyek fenntartása és azok összekötése. Mivel ezek a területek többségükben kezeléssel tarthatók fenn, a faj jövője a tudatos természetvédelmi munka sikerétől függ. Ezért a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a faj ismert somogyi élőhelyén, a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetben található Aranyos-patak mentén vízvisszatartással és állandó erdőborítással biztosítja a szükséges mikroklímát, a patakot kísérő üde gyepeken pedig kíméletes kaszálással tartja fenn a nektárban gazdag virágforrásokat.

A kis apollólepke Natura 2000-es jelölőfaj, a Vörös Könyvben szerepel, és a Berni Egyezmény hatálya alá tartozik. Magyarországon 1982 óta védett, természetvédelmi értéke 50 000 Ft.

(Szöveg és fotó: Kováts László természetvédelmi őr)

Kéményről az oszlopra – így költözik a gólyapár

2025 végén kereste meg Igazgatóságunkat az igali önkormányzat. A kisváros óvodájának kéményén évek óta fehér gólya fészkel. Ez idáig a fűtési szezonban minden évben leszedték, majd tavasszal a madarak érkezése előtt visszarakták a fészkalapot. Ez egy körülményes, jó időzítést és alapos tervezést igénylő művelet volt és ráadásul a fűtési szezon vége nem mindig esett egybe a madarak visszaérkezésével.

A helyszíni szemlét követően a természetvédelmi őrszolgálat kiérkező tagjával egy új fészektartó állításáról döntöttek az igaliak. Közösén kijelöltük a leendő fészek helyét, majd kora tavasszal meg is történt az oszlop állítása. Tetejére fészektartó kosár és gallyakból fonott fészkalap került. A kéményre ezzel egyidőben egy berepülésgátló vasalatot erősítettek fel.

Az igali ovisok, helyben lakók és az őrszolgálat is izgalommal várta a madarak érkezését. A hím fehér gólya időben visszatért telelőterületéről, és az újonnan állított fészket választotta. Csinosítás és tatarozás után a tojó is berepült, aki szívesen foglalta el az új fészket. Jelenleg a kotlási időszakban vagyunk, remélhetőleg hamarosan kis gólyafiókák népesítik majd be a madárlakot. Köszönjük az igali önkormányzat erőfeszítéseit!

(Szöveg: Daróczi Zsolt természetvédelmi őr, fotó: Sztellik Endre természetvédelmi őr)

Rétisasokat jelöltünk

A közelmúltban zárult az az időszak, ami a rétisas fiókák gyűrűzésére a legalkalmasabb. A fiókák már kellően fejlettek a gyűrűzéshez, de még nem túl nagyok és röpképtelenek.

Ahogy a korábbi években, úgy idén is összeállt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Gébics Természetvédelmi Egyesület és a Magyar Madártani Egyesület szakember-gárdája, hogy fiatal sasokat jelöljenek az Alsó-Duna-völgyben. Összesen 15 rétisas fióka kapott gyűrűt az akció során Gemenctől a Homorúdi-erdőig. Az idei költések sikeressége nem túl erős, a szokásosnál kevesebb fióka és több költésmeghiúsulás a dunai áradások elmaradására, illetve táplálékhiányra vezethető vissza.

További képek tekinthetők meg a hírhez kapcsolódóan Facebook oldalunkon!

(Szöveg és fotó: Mórocz Attila természetvédelmi őr)

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

50 éve történt

1976-ban az Országos Természetvédelmi Hivatala 6/1976. számú határozata 10.500 ha területen nyilvánította védetté a Somogy és Baranya vármegyék határán elterülő Zselici Tájvédelmi Körzetet. A széles, lapos dombhátaikat és a közöttük húzódó völgyeket borító, összefüggő erdőségek, dombok lábánál futó patakok, a löszmélyutak együttese alkotja a zselici tájat. A területen fellelhető különlegességnek számít az ezüsthársas bükkös erdőtársulás, amely hazánkban egyedülállónak számít. Gyepszintjében megtalálható örökzöld növények, a szúrós és lónyelvű csodabogyók. Szintén sok helyszínen találunk orchideákat, valamint a zalai bükkönyt, a kakasmandikót és a nyugati csillagvirágot és az erdei ciklámot. 2009-ben Európában elsőként a Zselici Tájvédelmi Körzet nyerte el Nemzetközi Csillagoségbolt Szövetség által alapított "nemzetközi csillagoségbolt-park" címet.

*Forrás: https://www.ddnp.hu/termeszetvedelem/vedett_termeszeti_terulet/zselici_tajvedelmi_korzet
Illusztráció: Az állatok védelme (szerk.: Herman Ottó), Franklin Társulat, Budapest, 1883.*

Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt

KÖRNYEZETI NEVELÉS – ÖKOTURIZMUS

Gólya Napot tartunk június 13-án

Szeretettel várunk minden érdeklődőt egy vidám, családi programokkal teli napra a kölkedi Fehér Gólya Múzeumba!

Programok

10.00 – A „Hol lakik a fehér gólya” címmel meghirdetett rajzpályázat eredményhirdetése
Köszöntők és a rajzpályázatra érkezett alkotások díjazása.

10.00 – 15.00 – Gólyás kézműves sarok
gyerekeknek
Természetismereti játékok és fejtörők
Gólyafészkek-megfigyelés távcsővel

11.00, 12.00, 14.00 – Interaktív tárlatvezetés a múzeumban – Fedezd fel a fehér gólyák világát játékos és élményalapú vezetéssel!

14.00 – Kalandos kincskereső játék a faluban
Izgalmas csapatjáték, amely során a résztvevők Kölked utcáin és nevezetességein keresztül oldhatnak meg természethez és gólyákhoz kapcsolódó feladatokat.

15.30 – A kincskereső játék eredményhirdetése
A legeredményesebb csapatok díjazása és a Gólya Nap közös zárása.

A programon való részvétel és a múzeum látogatása díjmentes!
Minden korosztályt szeretettel várunk!
Információ: <https://ddnp.hu/programok>

A program a KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00022 azonosító számú, „A bemutatási infrastruktúra fejlesztése a Dunai Tájegység területén” című pályázat keretében valósul meg.

50 éves a Zselici Tájvédelmi Körzet

Ahogy a Szemelvények a természetvédelem történetéből rovatunkban olvasható, idén ünnepeljük a Zselici Tájvédelmi Körzet kihirdetésének 50. évfordulóját. Ebből az alkalomból 2026. június 27-én a szennai skanzen területén, a Fekete harkály tanösvényen és a Zselici Csillagoségbolt-parkban éjszakába nyúló programkavalkáddal várjuk a természetbarátokat!

*Zselic, Fekete harkály tanösvény.
Fotó: Komlós Attila*

Programtervezet:

11.00-16.00 között folyamatos programok a Szennai skanzen területén

Természetismereti játékok az erdő fontosságáról és hasznáról: élőhelypárosító, fakéreg felismerés, „Egy tölgyfa élete” című játék. Kézműves foglalkozás: mókusos életképet vagy mókusos hűtőmágnest készíthetnek a gyerekek. Helyi termékek bemutatója, kóstolója.

11.30-kor és 14.30-kor ismeretterjesztő előadás a Zselic élővilágáról. Az előadás időtartama egy óra. A programon való részvétel díjmentes.

10.00: Túra a Fekete Harkály tanösvényen

Ismerd meg az örökerdőt, és a Zselic élővilágát a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának tagjával! Helyszín: Kaposvár-Töröcske: Fekete harkály tanösvény. A program időtartama 3 óra, a részvétel díjmentes.

19.00: Éjszakai túra a Zselici erdőben, és távcsöves bemutató

Gyülekező: Kardosfa: Zselici Csillagpark parkolója, ahonnan a résztvevők saját gépjárművel átmennek Lidi néni házához, majd kezdetét veszi a program. A program időtartama 4 óra, a részvételi díj 2.500 Ft/fő. Esős, borult idő esetén: ismeretterjesztő előadás a Zselici Csillagpark épületében. Időtartam: 1,5 óra, a részvételi díj: a Csillagpark belépődíja. A létszám korlátozott, ezért előzetes jelentkezés szükséges!

E-mail: eva.horvath@ddnp.hu,
attila.komlos@ddnp.hu

Júniusban ismét: Magyar Nemzeti Parkok Hete

2026-ban huszadik alkalommal kerül megrendezésre a Magyar Nemzeti Parkok Hete programsorozat. Június 8-14-ig mind a tíz hazai nemzeti park igazgatóság rendhagyó programokkal, túrákkal várja a természetbarátokat. A programsorozathoz az idén 30 éves Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is csatlakozik.

A programok leírása a hírlevél 5-6. oldalán tanulmányozható, keressék az **MNPH** megjelölést!

Júniusi programajánló

Június 5.: Idegenvezetés a 100 éves Pintér-kert Arborétumban

Az Arborétum névadója az alapító Pintér János (1879-1933) pécsi banktisztviselő, aki a népszerű kirándulóhely, a Tettye közvetlen szomszédságában álló villaépülete környezetében 1926-ban fogott a növénytelepítési munkálatokba. Szentimentális tájképi kertet hozott létre, amelyben a főként örökzöld növények mellett mesterséges várrom, fa pavilon, két vízmedence, valamint több szobor is megtalálható. A minden hónap első péntekjén megtartott garantált program résztvevői szakvezető kalauzolásával betekintést nyerhetnek a száz éves múltra visszatekintő gyűjteményes kertben megtalálható különleges örökzöldek, gyümölcsfák, dísfák világába. A program részét képezi a kert középső részén elhelyezkedő Mecsek Kiállítás megtekintése is, amelyben a résztvevők egy audiovizuális installáció segítségével átfogó képet kaphatnak a Mecsek természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a legfontosabb kirándulási célpontokról.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs)

Időpont: 10.00 óra. Program időtartama: 1 óra. Résztvételi díj: 1500 Ft/fő

Június 6.: Poszméhek nyomában a Szedresi Tarkasáfrányos löszgyepein JELVÉNYGYŰJTŐ TÚRA

A túra során megismerkedünk a Pannon löszgyep színes növényvilágával és az azokat beporzó poszméhek sokszínűségével.

Helyszín: Szedres, 63-as főút mellett, a tájékoztató táblánál (GPS: 46.46075757 18.68825300)

Időpont: 9.00 óra. A túra hossza 3,5 km, időtartama 3 óra. Résztvételi díj: 1500 Ft/fő.

Június 6.: Légy ott a Kertben – Pintér-kerti panoráma

A Rendez-vous aux jardins elnevezésű kezdeményezés 2003-ban indult el Franciaországban azzal a céllal, hogy felhívja a figyelmet a történeti kertek és kastélyparkok értékeire, valamint arra, hogy milyen fontos ezeket megőriznünk. A programsorozat kiemelt témája 2026-ban a panoráma, így a résztvevők ezúttal a Pintér-kert Arborétum teljes területét bebarangolják: a séta érinti a pavilont, a kilátót, valamint a felső kertrész csodálatos kilátást nyújtó pontjait. A szakvezető a séta közben ismerteti a száz éves arborétum történetét. Érdemes távcsövet hozni a programra!

Helyszín: Pintér-kert Arborétum, időpont: 10.00 óra, a program időtartama: 1,5 óra, díjmentes.

Június 10.: Gyógyító illatséta a Pintér-kert Arborétumban – Séta a 100 éves Pintér-kert Arborétumban MNPH

A szakvezetéses túrán a Pintér-kert Arborétum illatos növényei kerülnek a középpontba. A résztvevők megismerkedhetnek az aromás fűszernövényekkel, az illatos jepszámmal és a különleges fűszercserjével, miközben a kert gyógynövényeinek világába is betekintést nyerhetnek. *A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383*

Helyszín, időpont: Pintér-kert Arborétum, 10.00 óra. A program időtartama: 90 perc.

Résztvételi díj: 1000 Ft/fő.

Június 11.: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra MNPH

A Villányi-hegység legmagasabb pontjának meghódítása. Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km.

Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark. Időpont: 10.00. Résztvételi díj: felnőtt: 1500 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 1000 Ft/fő.

Június 12.: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra MNPH

A Villányi-hegység legmagasabb pontjának meghódítása. Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km.

Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark. Időpont: 10.00. Résztvételi díj: felnőtt: 1500 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 1000 Ft/fő.

Június 13.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán MNPH

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges!

Tel.: 30/846-6020. Helyszín: Fehér Gólya Múzeum (Kölked). Időpont: 9.00 óra, a program időtartama: 4 óra, a résztvételi díj: 2-14 éves korig: 2500 Ft/fő, 14 éves kor felett: 3000 Ft/fő.

Csak kenutúra (múzeumlátogatás nélkül): 2-14 éves korig: 2000 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2500 Ft/fő

Június 13.: Gólya Nap MNPH

Vidám, családi programokkal teli nap a kölkedi Fehér Gólya Múzeumban. Részletek a 3. oldalon!

Június 14.: Szakvezetési túra a Szársomlyóra MNPH

A Villányi-hegység legmagasabb pontjának meghódítása. Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km.

Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark. Időpont: 10.00.

Részvételi díj: felnőtt: 1500 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 1000 Ft/fő.

Június 17.: Óvodás séták a Pintér-kert Arborétumban

Szimatolva, tapogatva ismerkedhetnek a gyerekek a Pintér-kert csodálatos növényeivel. A program keretében az óvodások megismerhetik a kert illatösvényét és a tavakban élő aranyhalakat.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383. Részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs). Időpontok: 9.00 óra, 11.00 óra. Program időtartama: 60 perc.

Június 20.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán

A részletes ismertetést lásd: június 13.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges!

Tel.: 30/846-6020. Helyszín: Fehér Gólya Múzeum (Kölked). Időpont: 9.00 óra, a program időtartama: 4 óra, a részvételi díj: 2-14 éves korig: 2500 Ft/fő, 14 éves kor felett: 3000 Ft/fő.

Csak kenutúra (múzeumlátogatás nélkül): 2-14 éves korig: 2000 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2500 Ft/fő

Június 20.: Hódító hód kenutúra

A túrán kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges.

E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu. Minimum létszám: 15 fő. Helyszín: Baja - Vén-Duna. Időpont: 9.00 óra. A túra hossza 8 km, időtartama 3 óra. Részvételi díj: 2500 Ft/fő.

Június 20.: Jóga a Nagyharsányi Szoborparkban a napforduló jegyében

Amfiteátrum, csúcs energiák és persze jóga... Közös szabadtéri gyakorlás, ami a helynek és a társaságnak köszönhetően biztosan különleges élmény lesz. Lehet csatlakozni akkor is, ha életedben először jógázol, és akkor is, ha egy hónapban csak egyszer. Amivel készülj: matrac, pléd, víz, kényelmes ruha. Helyszín: Nagyharsányi Szoborpark. Időpont: 17.00 óra. A program időtartama 2 óra, a részvételi díj 3500 Ft/fő.

Június 22-26.: Nyárkezdő napközis tábor a Tettye Oktatási Központban

Érdekes természetismereti és kézműves programokkal kitöltött tábor várja az általános iskolás korú gyermekeket Pécsen, a Tettye Oktatási Központban. A foglalkozásokon, tematikus napok keretében ismerhetik meg a résztvevők a gyógynövényeket, a madarak életét és az erdők titokzatos világát.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! E-mail: norbert.neubauer@ddnp.hu

Időpont: hétfőtől péntekig 8.00-16.00 óráig. Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs, Tettye tér 8.)

Június 27.: 50 éves a Zselici Tájvédelmi Körzet

Egész napos program a szennai skanzen területén, a Fekete harkály tanösvényen és a Zselici Csillagoségbolt-parkban. Részletek a 4. oldalon!

Június 27.: A nyári éjszaka titokzatos hangjai a Barcsi Borókásban

Hangulatos sétát tehetünk az éjszakai erdőben. Megismerhetjük a Barcsi Borókásban élő, csak éjszaka látható-hallható állatokat. Kis szerencsével hallhatunk lappantyút, aranyakált, macskabaglyot, békákat. A programon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3393, 82/461-285, dravaszent@ddnp.hu. Helyszín: Barcsi Borókás parkolója (6-os főút 253 km-szelvény). Időpont: 19.00. A túra hossza 2-3 km, időtartama 2-3 óra. Részvételi díj: 1500 Ft/fő.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas